

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 116. szám
1989. május 19., péntek

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGEDI LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Tavaszi BNV '89

Szegedi jelenlét

Szürke színeivel alig valamit festett színesebbé a szegedi ipar az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron. Sőt! Mintha egyre kevesebb, érdeklődésre is számot tartó dél-alföldi vállalat vállalná a vásár igencsak tetemes költségeit. És akik eljöttek?

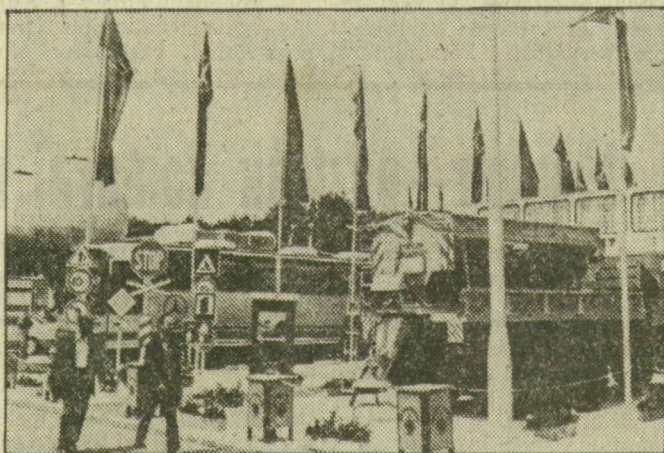
— Közel egymillió forintunkba került az idei bemutatkozás — hallottuk az autófeszekről. — Mégis megéri. Jelen kell lennünk a piacon ahhoz, hogy jól működjön a vállalat. A reklámra kiadott pénz nem ablakon kidobott költség! Lehet, hogy fél év múlva nyitja ránk valaki az ajtót, aki itt, a vásáron találkozott a nevünkkel.

Sajnos, egyre kevesebben gondolkodnak így. Hiszen a bemutatkozási fordítható pénz is egyre kevesebb.

— Úgy érezzük magunkat, mint a részeg ember! — mondták mások. — Aki ugyan jól keres, de a kocsmába hordja a pénzt. Igaz, nekünk elinni sem kell. Elvonják!

Igy nem is csoda, ha a közel 1900 kiállító nagy része külföldi. Azért a vásárrnyitáskor is találkozunk szegedi érdekességgel. A Vidia Kereskedőház Rt. két éves tárgyalássorozatra tett pontot a kőbányai vásárvárosban.

— Egy vegyes vállalat aláírásáról állapodtunk meg — mondja Csölle Tibor vezérigazgató. — Négy vállalat — a Black and Decker, az Evig, a Generálimpex és a Vidia — 1990. január 1-jétől vegyes vállalatot alapít Cegléden. Fűrészeket, körfűrészeket, sarokcsiszolókat ed-

dig is szereltünk össze kooperációban. Az alakuló vegyes vállalat azonban ennél jóval szélesebb terméskatalát képes majd előállítani.

— Hogyan állt össze a tö-

ke? — Az alapítóke felét a külföldi vállalat adja. A Vidia 25-30 százalékos tőkearányul vesz részt a vállalatalapításban. Barkács- és professzionális gépeket gyár-

tunk majd, magyar és nyugat-európai piacokra.

— A fogyasztóknak ez mennyiben jelent segítséget? — Azon túl, hogy az eddigieknél jóval szélesebb lesz a kínálati skála, átlag 15 százalékkal olcsóbban is tudjuk majd forgalomba hozni ezeket a gépeket.

Úgy tűnik, a vidéások számára sikert hozott a vásári jelenlét.

R. G.

Megélni az elképzelhetetlent?

Az asszony keservesen sír. Azott zsebkendőt gyűröget, akadózva szakadnak ki belőle a szavak. Elbocsátották. Húsz évi munka után. Vállalata fogyókúrára kényszerült és ő is beleesett a szorásba. Most mihez kezdjen? Szakmájában Szegeden nem tud elhelyezkedni. Elmenni? Hová? És főleg: miből? Hisz egyedül neveli két gyermekét, eddig is csak a mindennapira tellett. Kis és rossz tanácsa látsában élnek, el sem tudná cserélni. No meg másutt szükség lenne rá? Itt áll üres kézzel!

Egy sorshelyzet. Egy a még kevesek közül. De látható: inkább többen, mint kevesebben lesznek a tízhúsz évi tisztes munka után utcsára kerülők, akik nem is tehetnek sorsukról. Akik kénytelenek megélni az elképzelhetetlent, akik a szerény, de legalább biztonságosnak tűnő mindennapi létből bizonytalan sorsú páriákká válhatnak — egy pillanat alatt. És nem ők tehetnek kiszolgáltatottságukról, sodródásukról. Arról, hogy míg néhány évvel ezelőtt kitüntetett szeretett megbecsült, legföljebb rosszul fizetett dolgozók voltak, mára hirtelen a fölöslegesség érzésével és a legkeményebb létbizonytalanság-

gal kénytelenek szembenézni.

Valamennyien tudjuk: sokéves folyamat eredménye mindez. Évtizedek rossz döntéseiért kell most megfizetnünk az árat a nekilendülő infláció, a mindinkább romló életszínvonal, és immár a személyes létbizonytalanság formájában is. Hisz olyan gazdaságot építettünk, amelynek nem a tényleges szükségleteket és értékeket mérő piac volt a mércéje, hanem a keletkező jövedelmek elvonására és újraelosztására épülő, a pillanatnyi társadalmi békét, vagy annak látszatát fenntartani igyekvő politika. És ez a módszer most, utólag, kíméletlenül visszaüt.

Válságban vagyunk. Ez a szó — válság — amely jó egy esztendeje még tilalmas volt a sajtó számára, amelyet azért ugyan használt lapunk a helyzet leírására, s amelyért csúfos ledorongolásban volt — másokkal együtt — része az akkor még csak eufemizmusokat elviselő központi sajtóirányítás részéről. Mára pedig immár közkeletűvé vált a válságfogalom használata, még, ha szóösszetételekben is elsősorban: adósságválság, strukturális válság stb.

Az, hogy végre kimondatott a valaha kimondhatatlan szó, az, hogy végre valóban számot vetünk valódi helyzetünkkel, legalább azzal biztat, hogy végre megpróbálkozhassunk a több évtizedes, ám folyamatosan meg- és meg-hamisított diagnózis után a terápiával is. Azzal, hogy a válságot ne hagyjuk csöddé érlelődni. És a terápia még megkésett is életmenő lehet, ha szükségképpen fájdalmasabb is, mintha a kór elején kezdetlen alkalmazni kezdték volna. Mert tény: el kell mozdulnunk a holtpontonról, ha nem akarunk végképp kétségbeeső helyzetbe jutni. Csak az a kérdés: mi lesz a fizetendő ár?

Nem hagy nyugodni a siró, munkáját elvesztett asszony emléke. Mint, ahogyan nem hagy nyugodni a szociológus véleménye sem, amit nemrég idéztem e lapban: kimerülten és kifosztottan nem lehet szelnek eresztetni egy társadalmat. Tartalékok híján: „csináljátok most már”. Pedig rendre olyan intézkedések terveiről hallani mostanában, amelyek családok száz- és százra érintik, gyökeresen fölforratva és elbizonytalanítva mindazt, amit, sok év, évtized munkájával —

jövőként építettek. Hogy csak a ki tudja milyen lakásrendeletet és az építési kamatok módosításáról szállongó híreket idézzem.

Sok mindenben magam is bizonytalan vagyok, egyben azonban bizonyos. Az emberek, a bérből és fizetésből élők tisztas bánásmód, figyelem és törődést érdemelnek, nem azt, hogy elhibázott döntési sorozatok — amelyekről ráadásul meg sem kérdezték őket — következmenyei kivédhetetlenül zúduljanak a nyakunkba. És nemcsak azért, mert nem ezt érdemlik, érdemeljük. Hanem azért is, mert a jövőtől felő, családjuk egzisztenciális bizonytalanságában elvesző-vergődő milliókkal lehetetlen a válságból kijutni. Mert a válság föloldásához szükséges forradalmi változások csak akkor mehetnek végbe, ha tömegbázisuk lesz azáltal, hogy milliók vallják majd magukénak a szükséges teendőket.

Ehhez azonban az is kell, hogy lássák: a kormányzat nem elsősorban az ő egyre jobban kiürülő zsebének rovására kívánja betölni a túllontúl is nagyra szabott költségvetés mind tátongóbb lyukait.

Sz. I.

Paskai László Kárpátalján

Paskai László, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke, bíboros, esztergomi érsek csütörtökön Filaretnak, Ukrajna metropolitájának meghívására Kijevbe utazott. A Magyar Katolikus Egyház vezetője rövid tisztelegő látogatása során megbeszélést folytat a terület legfőbb egyházi vezetőjével, majd megkezdí egyhetes kárpátaljai programsorozatot. A bíboros Munkácsra, Ungváron, Beregszászon, s több kisebb településen katolikus közösségeket keres fel.

A látogatás befejezéseként Paskai László sajtókonferencián összegezi a magyarok vidéken szerzett benyomásait. (MTI)

Ülést tartott a Minisztertanács

Költségvetés, adórendszer

A Minisztertanács csütörtöki ülésén áttekintette az Országgyűlés legutóbbi ülészakánának tapasztalatait, és meghatározta az ebből adódó feladatokat.

A kormány megvitatta az 1988. évi állami költségvetés végrehajtásáról, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság ezzel kapcsolatos állásfoglalásáról, és a pénzügyi szervek ellenőrzési tapasztalatairól szóló előterjesztéseket. A Minisztertanács a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót az Országgyűlés elé terjeszti.

A kormány megtárgyalta az új adórendszer működésének tapasztalatait, és módosította a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvény végrehajtási rendeletét.

A Minisztertanács előterjesztést hallgatott meg az értékpapírok forgalmazásáról, a tőzsdéről és az Állami Értékpapír Felügyelet létrehozásáról.

A Minisztertanács megvitatta a gabonavetikum érdekeltiségi és szervezeti fejlesztéséről készített anyagot. (Szóvivői tájékoztató a 2. oldalon.)

Anderle Ádám fölmentését kérte

A reformerők túl akarnak jutni a holtponton

Pártértekezlet a JATE-n

Tegnap délután pártértekezletet tartott a József Attila Tudományegyetem MSZMP-bizottsága a Károlyi Mihály Kollegiumban. Anderle Ádámot, a pártbizottság titkárát előtte arról kérdeztük:

— Mi indokolta az értekezlet összehívását?

— Igazából ösztágygyűlés ez, amit azért is hívtunk össze, hogy jelezzük: bele akarunk szólni a párt nagy és kis ügyeibe. Másrészt ar-

ról van szó: a régi működési formák, mechanizmusok kimerültek, újak kezdenek születni, s a tagság erről is hallatni szeretné a véleményét. Ezenkívül: ha a legkisebb részletekig szétválnak az egyetemen is az MSZMP és az intézmény, azt is meg kell néznünk, mire tud így jutni a párt. Hogy sok megbeszélőnivalónk van, az is bizonyítja: a tizenegy alap-szervezet közül nyolc szükségesnek ítélte az értekezlet összehívását. Azt is látni szeretnénk: a reformszárny milyen hányadát képezi a tagságnak, és milyen harcosan áll ki céljai mellett.

— Miért akar platformot alkotni a pártbizottság?

— Szombaton lesz a reformkörök országos tanácskozása Szegeden, valamilyen módon csatlakozni szeretnénk a tervezetekhez. Több felkért előadója is van az értekezletünknek, tehát az is elképzelhető, hogy nem egy platform alakul ki.

— Mi a politikai célja a platformalkotásnak?

— A párttagság egy része határozottan azt szeretné, hogy átlendüljön a holtponton az MSZMP politikájára, s ezt a törekvést az egyetem reformerői is segíteni kívánják. Látni szeretnénk azt is, vannak-e irányzatok, és mennyire markán-

sak. Azon is gondolkodnunk kell, mit is jelentsen az egyetemi reformkör, mert akkor lesz vonzó, ha lesz okos stratégiája a felsőoktatás kérdéseiben.

— Igaz-e, hogy lemondott pártbizottsági titkári posztjáról?

— Felmentésemet kértem. Ehhez tudni kell, én nem függetlenített titkár vagyok, s óriási torlódás keletkezett a szakmai ügyeimben. Február óta napirenden volt a felmentési kérelem, amit most két dolog tett élelssé, aktuálissá. A spanyol külügyminisztérium a világ 45 hispanista tudósának ajánlotta fel három hónapos ösztöndíjat, köztük nekem. Ez egyszerre nagy tisztesség és nagy lehetőség. A másik dolog: a göttingeni egyetem vendégprofesszornak hívott meg ösztöl egy fél évre. Úgy gondoltam, ezeket a lehetőségeket ki kell használni, így júliustól nyolc hónapig nem leszek itthon. Ilyen viharos politikai helyzetben pedig, úgy gondolom, erre az időre is állandó megoldást kell találni a titkári poszton. A pártbizottságnak egyébként most az az álláspontja, hogy szeptemberben főajánlja a mandátumát, és akkor határozzák meg, milyen formában működik tovább.

Balogh Tamás

DM-EXLUZÍV

„Hányféle harmadik út létezik?

— Én azt gondolom, hogy a harmadik út nagyjából egyféle.”

Ezekkel a szavakkal kezdődik az a beszélgetés, amelyet Biró Zoltánnal, a Magyar Demokrata Fórum ügyvezető elnökével, a Hírel főszerkesztőjével, a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola irodalom tanszékének tanárával, készített lapunk külső munkatársa, Podmaniczky Szilárd. Az interjú lapunk szombati számának 5. oldalán találják majd olvasóink.